

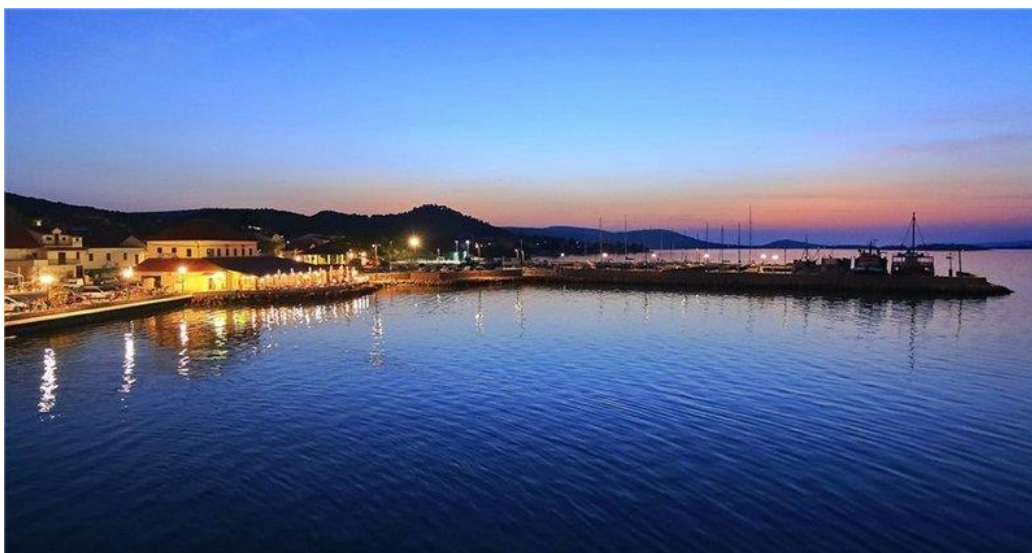
Ostrov Pašman a Ugljan

Pašmanski kanal - prieliv

Ostrov Pašman a Ugljan sa rozprestierajú neďaleko miest Zadar a Biograd. Zároveň patria do tzv. skupiny Severodalmatských ostrovov. Od pevniny ich delí Pašmanský prieliv.

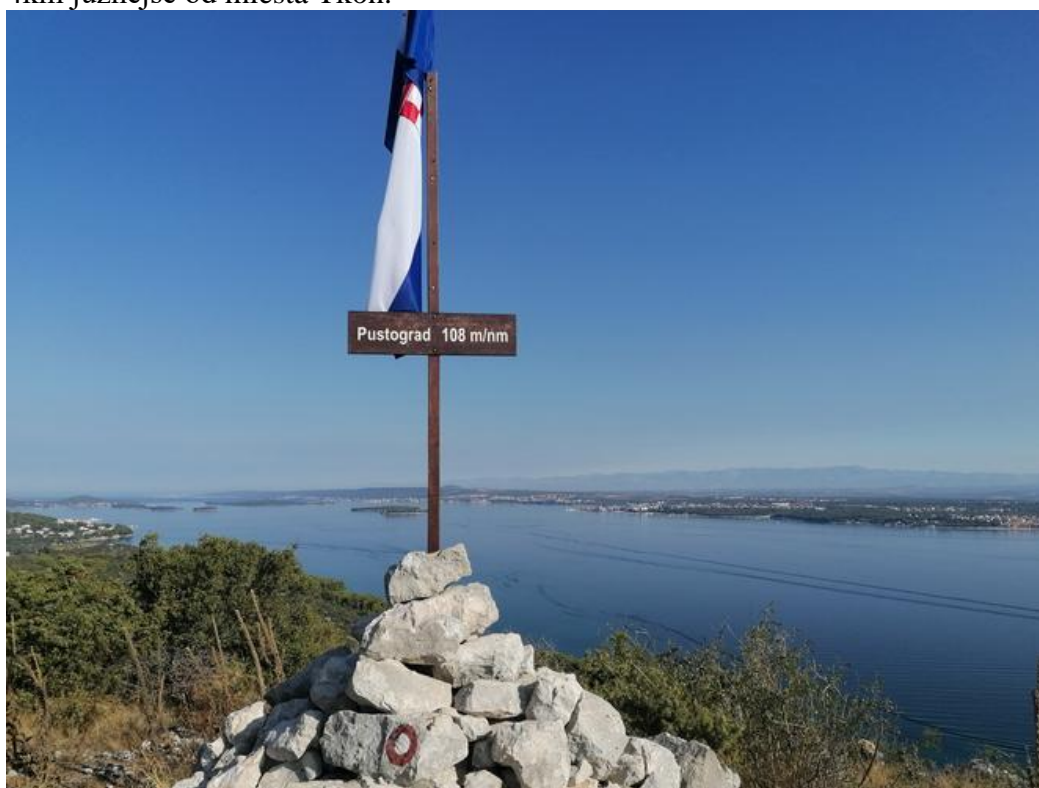
Ostrov Pašman je druhým najväčším ostrovom v skupine ostrovov v Zadare (63 km²). Najvyšším vrcholom ostrova je Bokolj, 272 m nad morom. Ostrov je od pevniny oddelený kanálom, ktorého krištáľovo čistú morskú vodu udržiavajú miestne morské prúdy. Je tu miesto výskytu mušle kunjke (v lokalite Tkon). Ak sa vám ju podarí v podmorskom bohatstve spoznať, dá sa vytiahnuť na jeden hlboký nádych. Osídlené miesta Pašman, Ždrelac, Tkon, Neviđane a Mrljane vznikli na východnej strane ostrova s výhľadom na pevninu a neobývané ostrovčeky, ktoré obchádzajú jachtári a delfíny skákavé. Pašman je synonymom pre divokú krásu krajiny, zátok a podmorského sveta, vďaka ktorej prežijete návrat k jeho koreňom.

Tkon

Prvé meno Tkona sa objavilo v roku 950 n.l. ako KATAN. Tkon tiež spomínal byzantský cisár Konštantín Porfyrogenetus v jeho diele „De Administrando imperio“ z 1067 ako KATUN. V 15. storočí sa nazýval TCONO, CUN alebo TICUNO a v 16. a 17. storočí TCON resp. TCHON. V zadarskej arcidiecéze bolo miesto v roku 1840 zaznamenané ako Tkon a toto pomenovanie je aktuálne aj v súčasnosti.

Z historických pamiatok ostrova treba určite spomenúť pevnosť Pustograd. Tá slúžila proti pirátskym útokom a v súčasnosti je významným archeologickým náleziskom. Nachádza sa 4km južnejšie od miesta Tkon.

Tkonský kláštor svätých Kozmu a Damiána (tiež kláštor Čokovac alebo kláštor Tkon) je posledný z benediktínskych kláštorov na chorvátskom území v Dalmácii.

Pôvodne bol Tkon rybárskou dedinou s tradičným výlovom mušlí "kun" (tzv. *kunjka*). Tieto mušle sú teda miestnou špecialitou...

Od susedného ostrova Ugljan bol kedysi Pašman doslova naskok. V 70. rokoch 20. storočia bol tamjší prieplav prehĺbený a rozšírený. Vznikol tu vysoký most s podjazdovou výškou 16 m a silný prúd vody má rýchlosť 4 uzly.

Most medzi ostrovmi Pašman a Ugljan

Ostrov Ugljan

Ugljan bol obývaný už od mladšej doby kamennej, o čom svedčia nálezy staré asi 3000 rokov a dve archeologicky nepreskúmané jaskyne (jaskyňa Karinja a jaskyňa Farč) pravdepodobne tiež skrývajú staršie stopy. Prvý názov ostrova PLINI hovorí, že oproti Zadaru sa nachádza ostrov LISSA. Najstaršie známe mená ľudí, ktorí žili na Ugljane, sú LIBURNI, ILIRIOUS TRIBES. Títo postavili v 4. storočí pred našim letopočtom osadu na kopci Čelinjak a opevnili ju hradbami. Dodnes sa zachovalo niekoľko pravouhlých liburnských domov.

Na kopci Kuranj bolo postavené ďalšie liburnské osídlenie. V blízkosti obrannej steny, ktorá vyzerá ako prsteň (lat. *corona*) je pri opatrnom pozorovaní aj dnes hradba stále viditeľná. Librijčania sa zaoberali poľnohospodárstvom, chovom dobytky a rybolovom. Rimania dobyli Ugljan v polovici 1. storočia pred našim letopočtom. Názov GELLIANUM POSUM je pomenovaný po jednom z kolonistov GELLIA,

Preko

V ranom stredoveku sa Slovania, najmä Chorváti postupne usadili v Ugljane, o čom svedčia pozostatky kamenných ozdôb a séria toponymov v meste. Zachovalo sa 44 svedectiev o hlaholských kňazov a hlaholské písané dedičstvo.

Miestni obyvatelia boli slobodní, mali svoje vlastné domy, záhrady, pôdu, pastvu zadarmo a obrábali pôdu šľachtických rodín alebo kostolov.

V roku 1905 sa Ugljan stal vlastníkom pôdy, ktorú dovtedy obhospodarovali pre zemepána Medovića. Koncom 19. storočia začali toto miesto opúšťať prví obyvatelia. Odchádzali k námorníkom a za prácou do zámorských krajín. Zo zarobených peňazí stavali nové moderné domy a mnoho hostí v Ugljane majú aj v súčasnosti príležitosť v nich bývať.

Tradičia je hlboko spojená so životom obyvateľov Ugljanu. Tradičný spôsob života súvisí s morom, poľnohospodárstvom a rybolovom, ktoré na ostrove zostali dodnes. Súčasťou tradície sú aj niektoré cirkevné obrady (sprievod na sviatok Panny Márie 15. augusta).

Jedna z pláží na našej ceste po ostrovoch Pašman a Ugljan